

לזיהום הסביבה יש מחיר, זאת אנו יודעים כבר זמן רב, אך מהו? - מחקר חדש שנעשה בארץ ופורסם השבוע מצמיד תג מחיר גבוה מאוד לזיהום האוויר בישראל: ארבעה מיליארד שקלים בשנה. את המחקר ערכה נגה לבציון-נדן מעמותת חיים וסביבה, מתוך הבנה שכימות הנזק הכלכלי הוא הכלי לדבר עם פוליטיקאים וכלכלנים על הנושאים הסביבתיים.

אפשר רק לקוות שהמחקר הנוכחי מסמל את תחילתו של תהליך, ואולי של מהפכה, בתפיסות של התנועה הסביבתית. זהו מעבר מהסתכלות סביבתית גרידא להסתכלות מערכתית יותר, אשר מנסה להשתמש בכלים של המזדמים עצמם.

דוגמאות לתפיסה זו תוכלו למצוא גם בידיעון החודש. כך למשל, בסין הופכים את בעיית הפסולת להזדמנות כלכלית עבור המשקיעים הזרים במסגרת מנגנון הפיתוח הנקי (CDM) (עמוד 5), וכך גם בקליפורניה, שם מקבלים רוכשי המכשירים הסולריים תשלום בעבור השבת המכשיר הישן למיחזור (עמוד 2).

המחקר הנוכחי בנוגע למחיר זיהום האוויר בישראל ודוגמאות אלו מקורם בתובנה פשוטה: מודל לשיפור סביבתי שהוא גם כדאי כלכלית, הופך את המלחמה הסביבתית למיותרת, שכן הכלכלה תאמץ ממילא את המודל.

חג אביב שמח!

תוכן העניינים

- 2 עמוד..... סביבה וחברה
- 3 עמוד..... תחבורה ותעופה
- 4 עמוד..... מוצרים, מגמות ותהליכים
- 5 עמוד .. גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים
- 6 עמוד מחויבות, שקיפות ודיווח
- 7 עמוד..... חקיקה ופסקי דין

ארועים סביבתיים בחודש הקרוב

8-9/5/06 - ועידת האנרגיה 2006

כפר המכביה, רמת גן

16/5/06 - הכנס השנתי השישי לחינוך סביבתי

בית יד לבנים, אשדוד

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, רשות שדות התעופה, דן – תחבורה ציבורית, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com/>

סביבה וחברה

דו"ח התנועה הסביבתית בישראל: הממשלה לא שומרת על הסביבה

דו"ח חדש של התנועה הסביבתית קובע כי כספים שהוקצו בתקציב המדינה לנושאי איכות סביבה תוקצבו בצורה הסותרת את המלצות הדרג המקצועי במשרדי הממשלה עצמם.

כך, למשל, קבעה הממשלה כי עד 2007 2% מייצור החשמל יתבסס על אנרגיות נקיות ועד 2016 - 5%. בפועל, אין התקדמות מעשית בהקמת תחנת כוח סולארית והיעד הולך ומתרחק. ההשקעות בייעול השימוש באנרגיה בשש השנים האחרונות הן פחות מחצי מיליון ש"ח בשנה; והתקציב לפיתוח אנרגיות נקיות היה ב-2005 3.4 מיליון ש"ח בלבד, ולשנת 2006 תוקצבו רק 2.9 מיליון ש"ח.

גם משרד התמ"ת, קובע הדו"ח, אינו מעניק תמריצים כלכליים להשקעות סביבתיות בתעשייה ואינו נוקט באמצעי הרתעה כנגד מפעלים הזוכים לסיוע ממשלתי אך מזהמים את הסביבה ומסכנים את בריאות הציבור.

עו"ד אלונה שפר (קארו), מנכ"ל "חיים וסביבה" – ארגון הגג של ארגוני איכות הסביבה אומרת עם חשיפת הדו"ח כי "הפרדוקס הוא שגם כאשר הדרג המקצועי בממשלה מאמץ מדיניות נכונה וארוכת טווח, הממשלה עצמה מגבשת מדיניות הפוכה, בשל שיקולים קצרי טווח שיביאו דיבידנדים פוליטיים מהירים".

<http://news.walla.co.il/?w=5/873749>

ומחקר חדש מהרוורד מוצא: ישנו קשר מוכח בין הפחתת זיהום אויר לירידה בתמותה

http://www.csr.com/e_news.php?display&346&item

זהירות – לוטרות בדרך

באנגליה חופרים מעברים תחתיים, מתחת לאוטוסטרדות, לשימושן הבלעדי של לוטרות. באזור העשיר בנחלים סטפורדשייר הלוטרות כבר נהנות משירות חציית האוטוסטרדה A5, והסוכנות לאיכות הסביבה מקווה שבאמצעות הפרוייקט תיעצר הכחדת יונקי הנחלים במרכז אנגליה.

ב-BBC דווח כי המעבר בנוי מתעלה תת-קרקעית, דומה לאלו שחופרת הלוטרה בטבע, והיא מאפשרת להן לנוע בין תחומי המחיה שלהן באזור מבלי להידרס על ידי המכוניות הדוהרות. דובר הסוכנות לאיכות הסביבה מסר, כי עדיין לא הצליחו לאתר חזרה של הלוטרות לנחלים החביבים עליהן, אבל ידוע שהן נמצאות באזור.

<http://news.walla.co.il/?w=8/877026>

בקליפורניה הופכים סולרניים ישנים לכסף

החל מיולי 2006, יצרני הטלפונים הסולרניים יהיו חייבים להציע לרוכשי הטלפונים אפשרות להשיב את מכשיריהם למכירה מחדש או מיחזור. כבר כיום ישנם יצרנים אשר נותנים אפשרות זו לרוכשים, אך רק מעטים מודעים לה ומשתמשים בה.

חברת ReCellular Inc מטפלת במיחזור מכשירים סולרניים, אך נכון להיום, מעריכים בחברה, רק אחוז אחד מהטלפונים ממוחזר וכ-130 מיליון מכשירים בארה"ב מגיעים למטמנות בכל שנה. עם כניסת החוק החדש יידרשו מוכרי המכשירים לפרסם את השירות ולהפיץ מידע כתוב לגבי בעת המכירה. למיחזור המכשירים פן כלכלי מעבר לפן הסביבתי. על החזרת המכשיר מקבל הקונה סכום אשר תואם את מצבו ועשוי לנוע בין 50 סנט ל-100 דולר, וחברות אשר מחזירות באופן מרוכז מכשירי עובדים עשויות להפיק החזר משמעותי. כמו כן, ישנן תוכניות מיחזור אשר מפנות את ההחזר לארגוני צדקה וכך תורמות לא רק לסביבה כי אם גם לחברה.

<http://www.enn.com/today.html?id=10032>

ולראשונה במזרח התיכון: מפעל מיחזור למכשירים סולרניים

<http://www.nrg.co.il/online/16/ART1/057/020.html>

פסולת הברזל הכניסה לבסיס הצבאי 100 אלף ש"ח

במסגרת מבצע איכות הסביבה שנערך בבסיס חיל האוויר נבטים שבנגב המערבי הוחלט למכור את פסולת הברזל במקום השליכה למזבלה, וכך נאספו בתוך שלושה חודשים יותר מ-100 אלף ש"ח, שיושקעו בשיפור הבסיס.

מפקד בסיס נבטים, אלוף-משנה ארז רון, החליט לשים דגש מיוחד על שמירת איכות הסביבה. "הקמנו אתר מיחזור המחולק לברזל, גומי, עץ ופולטיק, ואת פסולת הברזל אנחנו מוכרים", סיפר.

בנוסף להפרדת הפסולת ומכירת הברזל, הורה מפקד הבסיס לטפל במפגעי האזבסט. "חיסלנו את המקומות הבעייתיים, ואלה שאינם ברי תיקון נצבעו ושולטו. בנוסף לכך הקמנו עמדות להשלכת סוללות, דלק ושמן".

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/059/753.html>

בריטניה: בקרוב תחנת תדלוק ראשונה בביואתנול

קבוצת הסופרמרקטים הבריטית Wm Morrison פתחה את תחנת התדלוק הראשונה לביואתנול E8 בבריטניה, במשולב עם המשלוחים הראשונים של רכבי ה- Saab 9-5 BioPower flex-fuel המתודלקים גם בביואתנול. במוריסון אומרים כי הביואתנול E85 (ערבוב של 85% ביואתנול ו-15% בנזין) יעלה פחות מבנזין ויוכל לתרום לצמצום הנזקים הנגרמים לסביבה משריפת הדלקים הרגילים שמקורם בנפט. תחנת התדלוק הראשונה הוצבה באזור מרכזי, ומייד אחריה יפתחו תחנות נוספות בארבעה אתרים במזרח בריטניה.

<http://www.planetark.org/dailynewsstory.cfm/newsid/3567/newsDate/16-Mar-2006/story.htm>

EPA מתכנן קיצוצים בתקני בנזן ורעלני אוויר נוספים

ב-EPA סללו החודש את הדרך לרגולציה להגבלת זיהום ממכסחות דשא, אופנועים ועוד מכונות בהן טרם הותקנו אמצעים לניקוי הפליטות. ה-EPA החליט כי מכשירים אלו, כמו הממירים הקטליטיים, אינם מהווים בעייה בטיחותית, בניגוד למה שנטען, והנזק של אי התקנתם על מנועים של פחות מ-50 כ"ס יהיה 18% מהפליטות-יוצרות הערפיח ממקורות תחבורה עד 2020. המתנגד הראשי לתוכנית, אשר במדינתו שני מפעלים בבעלות יצרני מנועי מכסחות דשא, עיכב חקיקת חוקים בנושא זיהום ממונעים קטנים, בין השאר בטענה שממירים קטליטיים עשויים לגרום לשריפות. ב-EPA ערכו מחקר בנושא, ותוצאותיו מראות כי אין כל סיכון כזה. להפך, השימוש בממיר קטליטי עשוי לייצר יתרונות בטיחותיים.

<http://www.enn.com/today.html?id=10095>

ניו-יורק: מוניות האופניים פורחות

מוניות-אופניים המפלטות את דרכן ברחובות מנהטן העמוסים הפכות להיות מראה כה שכיח, עד כי נוצר הצורך להתקין תקנות בטרם תצא התופעה מכלל שליטה. מוניות האופניים נראות כמו תלת-אופן ענק עם קרון נוסעים. תיירים וגם תושבים מקומיים רבים רואים בהן דרך חסכונית-כלכלית וסביבתית-לראות את העיר. כך למעשה הגיע אמצעי תחבורה זה לניו-יורק: לפני כעשור קבוצת יזמים הביאה אותו במטרה לשווק סוירים עירוניים במנהטן לתיירים. כעת, כאמור, בוחנת העירייה האם יש לקבוע סטנדרטים של בטיחות וביטוח גם לאמצעי תחבורה זה. בתל-אביב, כפי שדיווחנו בחודש שעבר, מנסה העירייה לקדם את השימוש באופניים באמצעות פיזור תחנות להשכרת אופניים.

<http://www.enn.com/today.html?id=10020>

ישראל תהפוך לשיאנית זיהום אוויר מאדי דלק ב-2010

ישראל נסוגה בתחום זיהום האוויר מאדי דלק, לפי מסמך שגובש במשרד לאיכות הסביבה. על פי תחזיות המשרד לשנת 2010 ישראל תעקוף את כל מדינות האיחוד האירופי ותוביל בזיהום אוויר שנגרם מאדי דלק. אדי דלק שנפלטים מכלי רכב מכילים בנזן, הנחשד כחומר מסרטן. האדים נפלטים בכל פעם שהדלק עובר למיכל אחר: מבית הזיקוק למכליות, משם למיכלים בתחנות הדלק ולבסוף למיכלי הדלק במכוניות. במתקני הזיקוק ובמיכלי הדלק הורכבו מתקנים השואבים את אדי הדלק חזרה למערכת. אולם מתקן השבת האדים לא קיים בפיות התדלוק בתחנות הדלק, שם נחשף חלק ניכר מהציבור לריכוזים גבוהים מאוד של בנזן. בעיתון "ידיעות אחרונות" דווח כי במסמך שגובש במשרד לאיכות הסביבה נאמר עוד כי הפעילות התחבורתית בישראל, בגללה נפלטים אדי הדלק לאוויר, מרוכזת באזורים מצומצמים במדינה. כתוצאה מכך הזיהום באזורים המיושבים במדינה גבוה יותר מאשר הסטנדרט המקובל באירופה ומתבטא בחשיפה מסוכנת של הציבור.

<http://news.walla.co.il/?w=5/880092>

מוצרים, מגמות ותהליכים

צ'ופסטיקס חד-פעמיים מעץ מכלים בסין לבדה כמות של 1.3 מיליון מטרים רבועים של עץ בכל שנה, וגורמים לצמצום משמעותי ביערות סין. במשרד האוצר של סין אמרו כי מס זה יסייע לפתרון בעיה זו ולהגנה על הסביבה. מס זה הוא רק אחד מבין מיסים רבים שנכנסו לתוקף החל מה-1 באפריל במסגרת תוכנית לאומית לצמצום צריכת האנרגיה ולהטמעת ערכים סביבתיים. מטרת התוכנית היא "קידום הגנת הסביבה וחסכון במשאבים תוך הדרכה טובה יותר לייצור וצריכה של מוצרים מסוימים", כך לדברי משרד האוצר הסיני. בין השינויים המשמעותיים ביותר יהיו ההתאמות למיסים על רכבים, עם מיסוי של עד 20% על רכבים מזהמים במיוחד ועל רכבים כבדים.

<http://www.cnn.com/2006/WORLD/asiapcf/03/22/chopstics.tax.reut/index.html>

מעוניינים לרכוש את בתי זיקוק? תחובו בהשקעת 100 מיליון דולר לאיכות הסביבה

הבשורה הירוקה של עסקת מכירת בית-הזיקוק באשדוד: הקבוצה שתרכוש את המפעל תידרש להשקעה גדולה בהתאמתו לתקנים מחמירים בתחום השמירה על איכות הסביבה. על-פי הערכות במשק האנרגיה, מדובר בהשקעה של 60-100 מיליון דולר במפעל, כך שיוכל לשווק סולר מתקן "יורו 4" שאמור להיכנס לארץ בשנתיים הקרובות.

החל מאוקטובר צפוי המשק לעבור בהדרגה לשימוש בסולר החדש שיכיל ריכוז גופרית על פי דרישות התקן האירופי. על-פי החלטת הממשלה, עד סוף 2008 אמור כל המשק לעבור לשימוש בסולר החדש. כיום רק בית-הזיקוק בחיפה ערוך לייצור הסולר החדש.

גורמים בחברות הדלק ציינו, כי העובדה שבית-הזיקוק באשדוד אינו ערוך לייצור הסולר החדש תקנה לבית-הזיקוק בחיפה יתרון בשיווק סולר, המהווה כ-25% מהמכירות ללקוחות. שווי בית-הזיקוק באשדוד מוערך ב-300-500 מיליון דולר, ולפי ההערכות, לחובת שדרוג המפעל יהיו השלכות על מחיר זה בהפרטה.

במרכז לרכישת בית-הזיקוק מתמודדות שש קבוצות, בהן ארבע חברות הדלק הגדולות (פז, דלק, סנוול ודור-אלון), וכן אמפל, שבשליטת יוסי מימן, וקבוצת מנופים פיננסיים בשיתוף רוזנפט הרוסית.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/065/737.html>

טיפול בבעיות סביבה באמצעים כלכליים

בפברואר השנה הזמין המשרד לאיכות הסביבה את העומדים בראש הארגונים הירוקים ואנשי איגודי ערים לאיכות סביבה, לסדנה שבה דנו המשתתפים בדרכים להגביר את המודעות הסביבתית באמצעות שימוש בתקשורת. דובר המשרד, שרון אחדות, הציג את לראשונה גישה כלכלית במשרד לאיכות הסביבה והעריך שבשנים הקרובות יהיו הרבה יותר ידיעות בנושאים סביבתיים בעיתונות הכלכלית. הסיבה לכך היא ההבנה הגוברת בישראל ובעולם שלכלים כלכליים יש משמעות רבה במניעת בעיות סביבתיות ובטיפול בהן.

הצגת הדברים בסדנה תואמת במידה רבה את המגמה העולמית ואת המגמה המסתמנת בישראל בעשור האחרון, לפחות בקרב ארגוני הסביבה. בשנים האחרונות הטיפול במפגעי סביבה ונזקי הבריאות הנובעים מהם עובר בעולם מטיפול משפטי ותכנוני לשימוש מערכתי יותר בכלים כלכליים וחברתיים.

דוגמה לכך היא ניסיון המשרד לאיכות הסביבה לקדם שימוש בכלים כלכליים בטיפול בפסולת. המשרד כבר הגיש לממשלה הצעה לקביעת היטל על פסולת ביתית באתרים להטמנת פסולת. היטל כזה ייקר את הטמנת הפסולת, ואמור לשמש תמריץ לרשויות מקומיות לפעול להגדלת מיחזור הפסולת בתחומן. היטל זה עוכב משך שנים על ידי המשרד לאיכות הסביבה עצמו בטענה שיחזיר את המזבלות הפירטיות.

שינוי מעניין היה גם בהתייחסות להיבט כלכלי-חברתי חשוב בטיפול בזיהום, והוא האפשרות שמפעלים ייסגרו בגלל שאין להם יכולת לעמוד בדרישות סביבתיות, והדבר יוביל לפיטורי עובדים. בתי משפט בישראל כבר אינם נכנעים באופן אוטומטי לטיעון זה, והחליטו להורות על סגירת מפעלים בכמה מקרים. זאת מתוך הכרה בכך שלסביבה יש ערך חיוני שגם אותו יש להביא בחשבון ואין להעמיד סביבה כניגוד לתעסוקה. התייחסות להיבטים הכלכליים של בעיות סביבתיות תופשת כיום מקום מרכזי אצל חוקרים ואצל ארגונים ירוקים. באוניברסיטת חיפה ובטכניון החלו כבר בעשור הקודם בעריכת מחקרים על העלות הכלכלית של מפגעים סביבתיים או על התועלת הכלכלית של פעולות לשמירת הטבע.

<http://news.walla.co.il/?w=5/872524>

סין: מס על שימוש בצ'ופסטיקס חד פעמי

בסין מנסים להיאבק בהתכלות היערות ולכן הכניסו לתוקף מס חדש – מס של 5% על שימוש בצ'ופסטיקס חד-פעמיים מעץ.

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

יתרונות גדולים לכלכלה ולאיוכות הסביבה ויבטיחו את אספקת החשמל במדינה".

<http://news.walla.co.il/?w=/5/881573>

תחנת כח סולרית בנגב: מחזון למציאות?

חברת סולל מבית-שמש, המספקת מערכות סולאריות ותחנות כוח להפקת חשמל נקי, מתכננת הקמת תחנת כח סולרית ראשונה בישראל. זו צפויה לספק חשמל לכ- 300 אלף בתי אב. תחנת הכח מתוכננת לפעול בהספק של כ- 150 מגה-וואט, והחברה פנתה לפני ימים אחדים לרשויות המוסמכות, בהן רשות החשמל, לקבלת ההיתרים הדרושים להקמת תחנת כח פרטית בנגב. על פי התוכניות שהוגשו מתכוונת סולל להפעיל את התחנה כעסק פרטי-עצמאי לכל דבר כאשר החשמל המיוצר יימכר לחברת החשמל להפצה דרך קווי ההולכה הקיימים. "בישראל יש תנאים אידיאליים לייצור אנרגיה נקייה", אמר מנכ"ל סולל, אבי ברנמילר. "שלושת הגורמים המשפיעים ביותר על מעבר לאנרגיה סולרית – שיקולים אקולוגיים, הקמת תעשייה המבטיחה אלפי מקומות עבודה והצורך בגיוון סל הדלקים – מתקיימים היום, וכל הנדרש הוא לפעול ליישומם. אנו צופים, כי בתוך 10-15 שנה כ- 10% מתושבי מדינת ישראל יצרכו חשמל סולארי נקי, ואחוז זה צפוי לגדול משנה לשנה – מצב שיסנה לחלוטין את משק האנרגיה בארץ".

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/054/583.html>

האיחוד האירופי שואף ליעדים גבוהים יותר בתחום האנרגיה החלופית

ועידה של ראשי האיחוד האירופי קראה לועידה האירופית לשקול העלאת היעד של צריכת אנרגיה חלופית באיחוד האירופי מהיעד הנוכחי של 12% עד 2010 ל-15% עד 2015. כמו כן, המליצו בוועידה לבחון את העלאת השימוש בדלקים ביולוגיים, מהצומח או מפסולת, מהיעד הנוכחי של 5.75% עד 2010 ל-8% עד 2015.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/35802/story.htm>

הפסולת של סין תהפוך לזהב לפי פרוטוקול קיוטו

בסין ישנן 700 אתרי הטמנה רשומים אך רק ב-10 מהם מותקנות מערכות לניצול גז המתאן. בהתאם לפרוטוקול קיוטו, משקיעים זרים יכולים לזכות במסגרת מנגנון הפיתוח הנקי (CDM) של האו"ם בהחזר להשקעתם, אם המיזמים מצליחים לצמצם פליטות גזי החממה מאשפה רקבובית במטמנות אלו. כך, לדברי מקור רשמי במשרד להגנת הסביבה הסיני.

סין מסתמנת כשחקנית מפתח בשוק הסחר בגזי החממה שכן בשל גודלה רבים מהפרויקטים האפשריים בה הם גדולים מאלו האפשריים באירופה. נכון לפברואר השנה, ממשלת סין אישרה 18 פרויקטים – אשר מאוחר יותר עשויים להפוך לפרויקטים במסגרת מנגנון הפיתוח הנקי-פוטנציאל לצמצום שנתי של 38 מיליון טונות פחמן דו-חמצני.

Natsource Asset Management, מנהלת הקרנות השנייה בגודלה אחרי הבנק העולמי, זיהתה את סין כשותפה בעלת איכות גבוהה לפרויקטי CDM.

<http://www.planetark.org/dailynewsstory.cfm/newsid/35391/story.htm>

בריטניה: עד 2010- 5% מהחשמל יופק מרוח

עד 2010 יופק 5% מהחשמל בבריטניה על ידי חוות רוח. כך מדווחת האגודה הבריטית לאנרגיה מרוח. דו"ח חדש של האגודה מגלה, כי טורבינות לייצור חשמל מרוח מותקנות מהר מהצפוי במדינה. הדבר מקדם את ממשלת בריטניה לקראת היעד המוצהר שלה, להביא לייצור 10% מהחשמל במדינה ממקורות מתחדשים ב-2010. לטענת האגודה, חוות הרוח שכבר הוקמו ואלה שנמצאות בהליכי תכנון יהיו בעלי יכולת ייצור של 3,000 מגה-וואט עד 2010. תוך התחשבות במכשולים אפשריים, בשלב התכנון או בשלב התקנת החוות ברשת החשמל, מעריכים בבריטניה שתוספת כמות כזו של חשמל תתאפשר עד סוף העשור.

"להפקת חשמל מרוח יכול להיות תפקיד מהותי בהשגת יעדי האנרגיה המתחדשת ושינויי האקלים", אמר יו"ר האגודה, כריס טומלינסון, "המחקר שלנו מוכיח בבירור, שחוות רוח יספקו

מחויבות, שקיפות ודיווח

שבראשה עמד נשיא בית המשפט העליון לשעבר, מאיר שמגר, קבעה ששטח אימונים יאושר לפעילות רק לאחר שעבר בדיקות סביבתיות. בהתאם להמלצה זו, שולבו במפה החדשה 22 גורמי סיכון שונים המתחלקים בין סיכונים זיהום או קרינה וסיכונים מחלות המועברים על ידי בעלי חיים או טפילים הנמצאים בצמחים. כך ניתן למצוא במפה מיקום מפורט של שנאים, קווי מתח גבוה, אנטנות סלולאריות, מתקני שידור ומתקני רדאר אזרחיים שהם מקור לקרינה. כמו כן, מופיעים במפה שטחים שבהם נעשה שימוש בחומרי הדברה, מוקדי קרקע מזהמת ואתרי פסולת.

<http://news.walla.co.il/?w=5/876298>

האם יש ערך שוק לאחריות חברתית בישראל? - מדד מעלה 2006

בכנס שערכו במרץ ארגון מעלה וארגון מנהלי הכספים הבכירים יחד עם הבורסה לניירות ערך נדונו הקשר שבין התנהלות חברות על פי מאפיינים של אחריות חברתית וערך השוק שלהן. כמו כן הוצגו בכנס נתוני "תוכנית האו"ם לניהול סביבתי" המיועדת למוסדות פיננסיים (UNEP-FI) לפיהם, מעל 160 מוסדות פיננסיים גלובליים התחייבו לקדם השקעות על פי עקרונות של פיתוח בר קיימא.

הקריטריונים ל-"דירוג ולמדד מעלה 2006" עברו בשנה האחרונה תהליך עדכון, והורחבו לארבעה נושאים מרכזיים בתחום האחריות החברתית של עסקים: איכות הסביבה, אתיקה בעסקים, סביבת עבודה וזכויות אדם ומעורבות בקהילה. בין הקריטריונים אשר עודכנו על ידי ועדת מומחים ציבורית: רמת השפעה סביבתית ביחס לסקטור העסקי, תוכנית ניהול סביבתית כוללת הפחתת מזהמים, תנאי העסקה ישירים ונלווים, מספר נשים בתפקידי ניהול, שביעות רצון עובדים, ומדיניות השקעה חברתית.

זו השנה הרביעית בה מתפרסם דירוג מעלה לאחריות חברתית על ידי מעלה. 20 החברות המובילות בדירוג מעלה אשר עומדות בתנאי הסף של מדד ת"א 100, מרכיבות את "מדד מעלה". מאז השקת "מדד מעלה" בפברואר 2005, עלה המדד ב-26.3%, בדומה למדד ת"א -100.

נתוני ניטור אוויר ברמת חובב- בזמן אמת

מועצת רמת חובב העלתה לרשת האינטרנט את נתוני ניטור האוויר במרחב שסביב אזור התעשייה הכימית רמת חובב. הנתונים, שמתעדכנים און-ליין, נאספים ב-5 תחנות ניטור אוויר שהוצבו מחוץ לתחומי המועצה, בבאר שבע, בשגב שלום, בתחנת הכוח של חברת חשמל ברמת חובב, בצומת הנגב ובירוחם. באתר ניתן לצפות גם בנתונים מצטברים של מצב הסביבתי במרחב רמת חובב בשמונה השנים האחרונות במסגרת "דו"ח המציאות הסביבתית במרחב רמת חובב - 2005". הדו"ח מאגד את תחומי איכות האוויר, איכות מי התהום והנחלים, כמו גם מניעה וטיפול באירועי חומרים מסוכנים. כתובת האתר: www.ramat-hovav.muni.il

<http://news.walla.co.il/?w=5/879590>

חדש ברשת הצבאית- מפת גורמי סיכון סביבתיים

שלוש שנים לאחר סיום עבודתה של ועדת שמגר, שחקרה את השלכות פעילות לוחמי חיל הים באזור נחל הקישון, עושה צה"ל מהלך חשוב ליישום המלצות הוועדה: באחרונה פרסם הצבא באופן רשמי מפת סיכונים סביבתיים, שעל פיה יקבעו מפקדים היכן יש להימנע מאימונים בשל סיכונים לבריאות החיילים. בחודש הבא אמור הצבא ליישם המלצה נוספת של ועדת שמגר, ולפרסם תקן של איכות מי הים המתאימים לאימוני צלילה. ישראל תהיה המדינה הראשונה בעולם שתפרסם תקן כזה.

לפני כשלושה שבועות החל הצבא לפרסם ברשת המידע הפנימית שבה הוא משתמש מפה מישוכללת המבוססת על מערכת מידע גיאוגרפי (GIS), ובה נתונים מפורטים על גורמי סיכון סביבתיים בשטחי אימונים. בפועל, המפה מאפשרת לקבל מידע על סיכונים אלה כמעט בכל שטחה של ישראל. אחד הקצינים שהכינו את המפה, רס"ן גיל צברי, קיבל באחרונה בעבור הפרויקט את הפרס השני בתחרות "מגן איכות הסביבה" מטעם השר לאיכות הסביבה והרמטכ"ל. ועדת החקירה של הפעילות הצבאית בקישון,

חקיקה ופסקי דין

בתביעה נטען מפורשות כי מחלת המנוח אירעה באשמת איתנית עקב רשלנותה והפרת חובותיה.

http://www.ecowave.org.il/alaperek_new.php?ind=232

המדינות בארה"ב נגד הממשל הפדרלי: הסדירו פליטות פחמן דו-חמצני

מספר מדינות בארצות הברית עתרו יחד עם ארגונים ירוקים לבית המשפט הפדרלי העליון, בדרישה לחייב את הרשות להגנת הסביבה להסדיר את פליטת הפחמן הדו חמצני ממכונות ומשאיות. העותרים טוענים כי הרשות כשלה בהסדרת הנושא, הנחשב כאחת הסיבות להתחממות הגלובלית. כלי הרכב פולטים כ-20% מן הפחמן הדו חמצני בארצות הברית, והם שניים רק לתחנות כוח, הנחשבות כאחריות לפליטת 40% מסך כמות הפחמן הדו חמצני. באוגוסט 2005 דחה בית המשפט הפדרלי לערעורים בושינגטון את הבקשה לדון בעתירה ברוב של ארבעה שופטים מול שלושה שופטים אשר קיבלו את הבקשה. הרשות להגנת הסביבה טוענת כי אין בסמכותה להסדיר את פליטת הפחמן הדו חמצני מאחר והקונגרס לא הסמיך אותה לכך בחוק הפדרלי לאוויר נקי.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/869037>

רותם אמפרט לא תוכל להקים מחצבה בלב ארץ המכתשים

ועדת ההתנגדויות של הוועדה המחוזית אזור דרום החליטה לבטל לחלוטין את התוכנית להקמת אתר הכריה המתוכנן באזור "ארץ בראשית". בסיום הדיון, ולאחר שמיעת למעלה ממאה התנגדויות רשמיות, החליטו חברי הוועדה להורות כי רובו של השטח עליו היה אמור לקום המכרה (נודע בשמו "שדה חצבה מערב") יכלל מעתה במסגרת תוכניות "דרך הבשמים" ו"ארץ המכתשים" ויהפוך בכך לאזור מוגן. עתידו של חלק קטן מהשטח יידון במסגרת תוכנית המתאר הכוללת שהדיונים בה החלו לאחרונה בוועדות התכנון. בהחלטתה קיבלה הוועדה את עמדתם של הגופים הירוקים ועשרות מדענים ובעלי מקצוע לפיה הקמת אתר כריה בשטח של כ-1000 דונם בלב האזור המכונה ארץ בראשית יפגע באופן בלתי הפיך בנוף הקדומים הפראי והבלתי מופר שבמקום ויסכן את האזור כולו - שטח שהוכר על ידי אונסקו כאתר מורשת עולמית. לא פחות חשוב - מבחינה מעשית מקבעת ההחלטה את העקרון לפיו נימוקים כלכליים ואיזומים על פגיעה במקומות עבודה אינם יכולים לשמש תירוץ ועילה לפגיעה אנושה בסביבה וערכי הטבע.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/062/700.html>

מני מזוז - לעיריות אין צד במניעת זיהום האוויר

בחוות דעת שהגיש החודש לבית המשפט המחוזי בתל אביב, מבקש היועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז, למחוק תביעה ייצוגית שהגישה לפני שנתיים העמותה הסביבתית "אוויר נקי" נגד עיריית תל אביב, ראש העיר, רון חולדאי, ומנהל הרשות לאיכות הסביבה בעיריה, משה בלסנהיים. בתביעה, שהוגשה על פי חוק למניעת מפגעים, נטען שהעירייה לא פעלה ליישום חוקים למניעת זיהום אוויר וכי עליה לפעול בעניין ולקבוע, בין השאר, איסור על כניסת כלי רכב מזהמים לעיר. אולם מזוז טוען בשם המדינה כי לא ניתן להגיש תביעה ייצוגית בנושא זה נגד העירייה, שכן היא אינה הגורם שגרם לזיהום.

היועץ המשפטי לממשלה ממעט לפרסם חוות דעת בעניינים סביבתיים, ובמקרה זה הוא אף לא נדרש לכך מכיוון שהמדינה לא היתה בין הנתבעים. למרות זאת, החליט מזוז להצטרף לתביעה כמשיב בגלל העניין הציבורי שיש בכך והגיש את חוות הדעת באמצעות סגנית לפרקליט מחוז תל אביב, עורכת הדין עדי בר-טל. בחלק המשפטי של חוות הדעת נקבע, שלא ניתן להגיש תביעה ייצוגית נגד העירייה מכיוון שהיא אינה הגורם שיצר את המפגע הסביבתי. כמו כן קובעת חוות הדעת שאת הטענות השונות המועלות בתביעה לגבי האופן שבו מפעילה העיריה סמכויות פיקוח ואכיפה למניעת זיהום אוויר, יש לברר בבתי משפט מנהליים ולא במסגרת תביעה ייצוגית.

<http://news.walla.co.il/?w=/5/873024>

תביעת מזותליומה סביבתית ראשונה בארץ

לאחרונה הוגשה תביעה תקדימית בארץ, המקשרת בין חשיפה לסיבי אסבסט פריך מן הסביבה לבין סרטן שמקורו המובהק באסבסט - מזותליומה. באס לאונרד ז"ל, אשר חי בקיבוץ סער, התגורר על הגבעה המערבית הסמוכה ביותר לנהריה, בגיל 68 נפטר ממחלת המזותליומה, לאחר טיפולים קשים וממושכים וסבל רב. בעקבות המחלה ומותו של לאונרד, הוגשה תביעה נגד "איתנית" (תעשיות אסבסט - צמנט - ישאסבסט). איתנית ממוקמת בצד המערבי של קיבוץ סער במרחק אווירי של פחות מקילומטר ועסקה בייצור מוצרי אסבסט-צמנט משך שנים, עבור ענף הבנייה ועבור צרכים אחרים. בתביעה נטען כי, למרות שלאונרד לא עבד במפעל, הוא היה חשוף לאסבסט מסוכן. קיבוץ סער נמצא במרחק אווירי של פחות מקילומטר מזרחית מאיתנית, אבק אסבסט הנישא ברוח המערבית שהנה השכיחה ביותר באזור החוף חייב היה להביא עמו סיבי אסבסט לקיבוץ סער.